

BIJEENKOMST SAMENWERKEN MET GEZINNEN

30 maart 2023

SAMENwerken met gezinnen

In leernetwerken werken we aan ingewikkelde maatschappelijke vraagstukken in de zorg voor jeugd. Dat doen we door vanuit verschillende verschillende perspectieven samen te komen: dat van praktijkorganisaties, gemeenten, hogescholen, kennisinstituten en gezinnen.

Omdat SAMEN ervan overtuigd is dat ervaringskennis een onmisbare bron is, maar het soms ook nog zoeken is naar hoe je dit goed vormgeeft, is de ontwikkellijke 'Samenwerken met gezinnen' opgericht, waar Sanne Dierick coördinator van is. Eén van de doelen van SAMEN voor de komende jaren is 'Structurele betrokkenheid van ouders en jongeren bij alle niveaus van SAMEN'. We willen namelijk dat jongeren en ouders een gelijkwaardige plek hebben.

Sanne Dierick
Coördinator
Samenwerken met gezinnen

Om dit te bereiken kijken we naar hoe we samenwerken met gezinnen, in welke rol jongeren en ouders meedoen en maken we onderscheid tussen ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid.

Vormen samenwerking met ouders en jongeren

We zien binnen Werkplaats SAMEN drie vormen in de samenwerking met ouders en jongeren: informeren, meedenken en meedoen. De leernetwerken vallen binnen de kerngroep: meedoen. Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons op de ouders en jongeren die participeren in de leernetwerken van SAMEN. [Lees verder](#)

Van ervaringskennis naar -deskundigheid

Ervaringsdeskundigheid is ontwikkelde ervaringskennis, door uitwisseling met lotgenoten, bestuderen van literatuur, verdiepende reflectie en analyse. [Meer lezen](#)

Eén ervaringsdeskundige, verschillende rollen

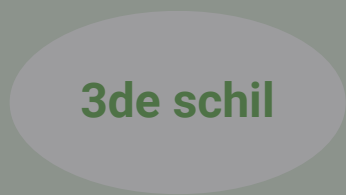
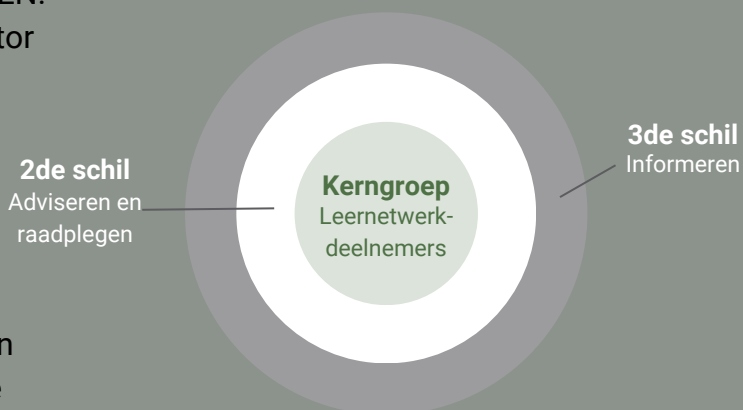
Gesprek over gelijkwaardig samenwerken

“ Als je niet kan meedoen, meepraten, is het per definitie ongelijkwaardig ”

[Naar het gesprek](#)

Samenwerken met gezinnen in de kerngroep: meedoen

Tijdens deze bijeenkomst richtten we ons op de ouders en jongeren die participeren in de leernetwerken van SAMEN. Om dit vorm te geven heeft Sanne Dierick als coördinator bij SAMEN namens ExpEx Midden-Holland waar ze projectleider is, aan elk leernetwerk 3 ExpEx (ervaringsdeskundige jongeren) gekoppeld. Het perspectief van ouders mag niet ontbreken, dus ook ouders zijn gekoppeld aan de verschillende leernetwerken. Bij de trekkers van leernetwerken en de jongeren en ouders wordt opgehaald wat goed werkt en wat anders of beter kan in de samenwerking. Doel is te komen tot handvatten voor het vormgeven van het samenwerken met gezinnen.

1. (mee)Beslissen
Binnen het Leernetwerk hebben ExpEx en ouders met ervaringskennis een gelijkwaardige rol en bepalen mede de keuzes en actie van het Leernetwerk.

2. Coproduceren
Samen met betrokken ExpEx en ouders met ervaringskennis worden binnen het Leernetwerk Klein-maar-fijn-projecten bedacht en uitgevoerd.

3. Adviseren
Het vragen om advies op bijvoorbeeld Klein-maar-fijn-projecten of rapportages. Dit advies kan gevraagd worden aan bijvoorbeeld ExpEx, ouderraden, cliëntraden of studenten.

4. Raadplegen
Contact leggen met bijvoorbeeld hogescholen, ROC's, universiteiten, ouderraden, cliëntraden om informatie op te halen.

5. Informeren
Het delen van informatie vanuit de Leernetwerken met bijvoorbeeld hogescholen, ROC's, universiteiten, ouderraden, cliëntraden, etc. Op dit niveau delen we kennis met jongeren en ouders.

Van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid

Hoe kom je eigenlijk van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid (zie Factsheet bijeenkomst 12 januari 2021 voor een toelichting op verschillende rollen en vormen van het inzetten van ervaringen)? In de figuur hiernaast is de ontwikkeling van ervaringskennis naar ervaringsdeskundigheid opgenomen en deze is deels gebaseerd op het model van Hilko Timmer, coördinator Bureau Herstel SBWU, en komt uit Het handboek kinder- en jeugdpsychiatrie (2022).

Eén ervaringsdeskundige, verschillende rollen

Verbinden

Verbinden om behandeling en omgeving aan te passen zodat het toegankelijker wordt voor de doelgroep.

Een voorbeeld van verbinden is het spel "ik ben benieuwd wie net als ik". Met dit spel worden overeenkomsten tussen deelnemers zichtbaar. Zo kunnen zowel ervaringsdeskundigen als hulpverleners onzekerheid of spanning ervaren in een nieuwe situatie. De (gevoelde) kloof verkleint; we zijn en blijven allemaal mensen.

Onderwijs

Ervaringsdeskundigen geven educatie aan (toekomstig) zorgverleners, jongeren en verzorgers.

Vanuit Leernetwerk Integraal Werken hebben ervaringsdeskundigen met andere leernetwerkdeelnemers twee colleges verzorgd voor studenten van de minor jeugd-ggz van Hogeschool Leiden. De ervaringsdeskundige reflecteert op de integrale plannen die studenten maken. Dit maakt het belang van integraal werken samen met het gezin heel goed zichtbaar.

Onderzoeker en beleidsmaker

Ervaringsdeskundigen hebben kennis van de doelgroep en gebruiken dit in onderzoek en in de ontwikkeling van beleid, zorginterventies en zorgprogrammering.

Doordat een ervaringsdeskundige betrokken was bij het ontwerpen van de interviewvragen, sloten deze beter aan, waren ze relevant en vrij van jargon. Bovendien kan de waarde van het gesprek worden vergroot met de aanwezigheid van een ervaringsdeskundige.

Emotionele steun

De ervaringsdeskundige valideert de gevoelens van de cliënt en werkt samen aan verwachtingsmanagement omtrent de behandeling.

In het ervaringscafé komen jongeren samen. Hier ontstaan gesprekken, zoals met een kind van een jonge moeder over een recente ervaring. Nu is het ervaringsmaatje regelmatig een luisterend oor voor het kind.

Belangenbehartiger

De ervaringsdeskundige fungeert als brug tussen jongeren en professionals.

Ervaringsdeskundigen dragen bij aan destigmatisering in de maatschappij.

Een concreet voorbeeld hiervan bij SAMEN wordt gevonden bij het Leernetwerk Normaliseren. Daar helpt de ervaringsdeskundige de andere deelnemers scherp te blijven op de taal die gebruikt wordt.

Navigeren en plannen

De ervaringsdeskundige assisteert bij het vinden van passende hulp en het opstellen van een visie en doelen in behandeling en op organisatieniveau.

Een mooi voorbeeld hiervan is de rol en positie van ervaringsdeskundigheid binnen SAMEN. Als coördinator van Samenwerken met gezinnen, is ervaringsdeskundigheid ook geborgd, daar waar de doelen en visie worden vormgegeven.

Gelijkwaardig samenwerken - het gesprek

Het belang van het bespreken van aannames, oordelen, gedachten etc. over elkaar en in de samenwerking. Er wordt snel ingevuld voor elkaar, terwijl gelijkwaardigheid juist ook moet gaan over het durven delen van je gedachten, twijfels en feedback.

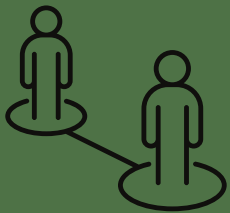
Zorg dat het doel van het betrekken van ervaringsdeskundigen helder is en maak duidelijke afspraken: over samenwerking, verwachtingen, aanwezigheid en continuïteit.

Zie elkaar als mens. Het gaat uiteindelijk om het contact van mens tot mens.

Door welke bril kijk je naar ervaringsdeskundigheid? En breder naar het hebben van een psychische kwetsbaarheid. "Mag het leed er ook gewoon zijn?"

Professionals die worden opgeleid mogen meer begeleid worden in het belang van het delen van de eigen kwetsbaarheid. Waarom doe je het wel of niet, hoe en wanneer. Ook dat is maatwerk. We worden nu nog vaak opgeleid met het idee dat je professionele afstand moet bewaren.

Het verschil tussen ervaringen hebben en ervaringsdeskundige zijn heeft nog meer aandacht, dat wordt nog met regelmaat door elkaar gebruikt.

Gewoon niet meer over mensen praten, zonder dat mensen erbij zijn. Als je niet aan de tafel zit is het per definitie ongelijkwaardig.

Meer weten?

Neem contact op met coördinator Sanne Dierick (expex@kernkracht.nl) of Eline Heek (h.c.heek@lumc.nl).

Met dank aan de bijdrage van promovenda Carolijn de Beer (LUMC Curium), die tijdens de bijeenkomst een boeiend betoog hield over de waarde van ervaringskennis, ervaringsdeskundigheid en de diverse rollen die hiermee gepaard gaan.